

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Vincentii Brvni, Societatis Iesv, Meditationes, De
Præcipvis Mysteriis Vitæ & Passionis D. N. Iesv Christi**

Cum Veteris Testamenti Figuris, & Prophetijs, varijsque Documentis ex
quoque Euangelio depromptis, Nunc ex Italico in Latinum translata

Meditationes, De Vita Et Passione D. N. Iesv Christi

Bruno, Vincenzo

Coloniae Agr., 1599

VD16 ZV 2606

XXIII. De Iudicio vniuersali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59846](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59846)

DE IVDICIO
VNIVERSALI.

MEDITATIO XXIII.

EVANGELIVM.

DIXIT IESVS discipulis *Matt. 24.*
suis. Erunt in illis diebus si- & 25.
gna in sole & luna, & stellis, *Mar. 13.*
& in terris pressura gentium præ *Luc. 21.*
confusione sonitus maris & fluctu-
am, arefcentibus hominibus præ
timore & expectatione quæ super-
venient vniuerso orbi. Nam Sol ob-
scurabitur, & luna non dabit splen-
dorem suum, & stellæ cadent de cæ-
lo, & virtutes cælorum mouebun-
tur. Et tunc parebit signum filij ho-
minis in cælo, & tunc plangēt omnes
tribus terræ, & videbunt filium
hominis venientem in nubibus cæ-
li, cum virtute multa & maiestate.

Dd 2 Et

Et tunc mittet angelos suos cum
 ba & voce magna, & congregabunt
 electos eius à quatuor ventis, & à
 summo terræ vsq; ad summum caeli.
 Et ille tunc sedebit super sedem
 Maiestatis suæ, & congregabuntur
 ante eum omnes gentes, & sepa-
 bit eos ab inuicem, sicut pastor dis-
 gregat oues ab hædis: & statuet
 quidem à dextris suis, hædos autem
 à sinistris. Tunc dicet rex his qui
 à dextris eius erunt, Venite benedi-
 cimini a Patre meo, qui possidet
 paratum vobis regnum à constitu-
 tione mundi. Esuriui enim & dedi-
 distis mihi manducare, sitiui & dedi-
 distis mihi bibere: hospes eram & col-
 legistis me: nudus, & operuistis me:
 infirmus, & visitastis me: in carcere
 eram, & venistis ad me. Tunc respon-
 debunt ei isti dicentes: Domine, quando
 vidimus te esurientem & pauimus
 te? quando vidimus te sitientem & dedi-
 distis tibi potum? quando vidimus
 te nudum, & cooperuimus te? aut
 quando vidimus te in carcere, & veni-
 stis ad nos? aut quando vidimus te
 infirmum, & visitastis nos? aut
 quando vidimus te in carcere, & veni-
 stis ad nos?

ad te? Et respondens rex dicet illis: Amen dico vobis. Quamdiu fecistis vni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis. Tunc dicet & his qui à sinistris erunt. Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo & angelis eius. Esuriui enim & non dedistis mihi manducare: sitiui & non dedistis mihi potum: hospes eram, & non collegistis me: nudus, & non operuistis me: infirmus, & in carcere, & non visitastis me. Tunc respondebunt ei & ipsi dicentes. Domine quando te vidimus esuriientem, aut sitientem, aut hospitem, aut nudum, aut infirmum, aut in carcere, & non ministravimus tibi? Tunc respondebit illis dicens. Amen dico vobis, quamdiu non fecistis vni de minoribus his, nec mihi fecistis.

PROPHETIAE.

1. **D**EVS deorum locutus est, & vocavit Psal. 49.
 terram.
 A solis ortu vsq; ad occasum, ex Sion species decoris eius.

Deus manifestè veniet, Deus noster, & manifestabit.

Aduocavit cælum de sursum, & terram distendere populum suum.

Congregate illi sanctos eius, qui ordinant testamentum eius super sacrificia.

Psal. 96. Nubes & caligo in circuitu eius, inflatus iudicium correctio sedis eius.

Ignis ante ipsum præcedet, & inflammabit in circuitu inimicos eius.

Esa. 13. 2. Ecce dies Domini veniet crudelis, & indignationis plenus & ira furorisq; ad peccatam terram in solitudinem, & peccatores eius conterendos de ea: quoniam stellæ cæli & splendor earum non expandent lumen suum, obtenebratus est sol in ortu suo, & luxurans splendebit in lumine suo.

Dan. 12. 3. In tempore illo consurget Michael princeps magnus, qui stat pro filiis populi tui, & veniet tempus, quale non fuit ab eo, ex quo gentes cæperunt vsq; ad tempus illud, & in tempore illo saluabitur populus tuus omnis, qui nomen tuum fuerit scriptus in libro: & multi de his qui dormiunt in terra puluere euigilabunt, alij vitam æternam, alij in opprobrium, ut videtur semper.

Ioel. 2. 4. Canite tuba in Sion, iubilate in monte Sion, eto meo, conturbentur oēs habitatores terre, quia veniet dies Domini, quia prope est dies tenebrarum & caliginis, dies nubis & tenebrarum.

Ante faciem eius ignis vorans, & post eum
 exurens flamma.

A facie eius contremuit terra, moti sunt cae-
 li, sol & luna obtenebrati sunt, & stellae re-
 traxerunt splendorem suum, & Dominus de-
 dit vocem suam ante faciem exercitus sui.

Magnus enim dies Domini, & terribilis
 valde, quis enim sustinebit eum?

Ioel. 3.

In diebus illis congregabo omnes gentes, &
 deducam eas in vallem Iosaphat, & discepta-
 bo cum eis ibi.

5. Iuxta est dies Domini magnus, iuxta est
 & velox nimis, vox diei Domini amara, dies
 irae, dies illa, dies tribulationis & angustiae;
 dies calamitatis & miseriae, dies tenebrarum
 & caliginis, dies nebulae & turbinis, dies tu-
 ba & clangoris?

Sopho. 1.

6. Ecce enim dies veniet succensa quasi ca-
 minus, & erunt omnes superbi, & omnes fa-
 cientes impietatem stipula, & inflammabit eos
 dies veniens, dicit Dominus exercituum, quae
 non relinquet ei radicem & germen. Et orie-
 tur vobis timentibus nomen meum Sol iusti-
 tiae, & sanitas in pennis eius: & egrediemini
 & saietis sicut vituli de armento, &
 calcabitis impios, cum fuerint cinis
 sub planta pedum ve-
 strorum.

Mal. 4.

CONSIDERATIONES

Punct. 1.

ETSI unicuique animæ motus
 excessum ex hac vita fiat iudicium
 particulare, & vltima pronūciatio
 sententia secundum merita, mortis vlti-
 mæ æternæ, tamen diuina sapientia
 voluit decernere diem. in quo
 iudicium vniuersale omnium animarum
 corpori coniunctarum. id est, in
 tuor præcipue de causis. Primò, ad
 norem & gloriã CHRISTI nobis
 demptoris, qui veniens in hunc
 dum tanquam in domum suã à se
 ditam, non solum nõ agnitus est
 vel receptus, sed etiam velut blas-
 mus, à dæmone obsessus, & legis
 gressor varijs modis fuit exagitatus
 diuexatus, ac deniq; facinorosi ho-
 nis instar in crucẽ actus. Similiter
 sterium crucis CHRISTI, Euangeli-
 que prædicatio, non solum ab ipso
 dæis velut res plena scandali & con-
 ris repudiata & irrita, sed etiam in
 mûdo varias perpessa est persecutio-
 nes & aduersitates, nec alioquam
 loco habitata est cęlestis doctrina. Quæ
 congruentissimum fuit, imò per-
 sarium, vt in conspectu totius

1. Cor. 1.

di hæc veritas patefieret, & tam Iudæi, quam omnes aliæ nationes cognoscerent veritati consentaneum esse quicquid CHRISTVS dixisset, vel de ipso scriptum vel prædicatum esset, illumque esse, cui Deus omnem potestatem in cælo & in terra contulisset, eundemque constitutum iudicem viuorū & mortuorum. Secūdo hoc vniuersale iudiciū institutū est ex parte ipsius Dei. cum enim ipse sit iustus, & iustitiæ proprium sit reddere unicuique secundum merita, necessarium erat vt die aliquo iustitia illa à Deo demonstraretur, & toti mundo manifestaretur, virtutem ab eo præmiari, vitia castigari: quod iustis de causis in hac vita ordinariè non præstiterat. Vbi videmus multos homines pios & iustos varijs calamitatibus iniuste opprimi; contra verò impijs omnia prosperè cedere: quam rem admiratus ille sanctus Propheta, dicebat. *Zelauit super iniquos, pacem peccatorum videns. Et alias quasi conquerens apud Deum. Quare, inquit, via impiorum proficitur, bene est omnibus qui præuaricantur, & iniquè agunt: plantasti eos, & radicem miserum; proficiunt, & faciunt fructum: prope est tu ori eorum, & longè à renibus eorum.* Similiter & alius Propheta clamat.

Dd. s. mat.

Matt. vlr.

Psal. 72.

Jerem. 12.

Naba. 1. mat. *Quare*, inquiring, respicis contemp-
res? & taces conculcane impio instrum.
 Deus igitur iustus, vt nomen causan-
 tue suam in presentia omnia
 tueretur, voluit prater iudicium
 particulare quod exereretur pro
 que anima, etiam publicum & gene-
 le haberi iudicium, vt omnibus ager-
 centibus, quam Deus fuerit in di-
 iudicijs suis æquus & iustus, & quo-
 tum bonum ille haurire poterat
 malis in mundo permissis, cogantur
 teri, & dicere eum Propheta. *Quia*
es in omnibus, que fecisti nobis, & veritas
opera tua vera, & via tua recta, & omnia
iudicia tua vera. Tertia causa huius iud-
 cij est ex parte ipsorum hominum, quod
 nimirum fiat ad maiorem gloriam
 honorum, & confusionem impiorum
 virtus enim non premio solum, sed
 honore digna est. Contra vitium non
 modo meretur panam, sed etiam
 confusionem & ignominiam. Quod
 conueniebat bonos non solum pre-
 mio ornari in morte, verum etiam in
 presentia totius mundi honorari &
 collaudari: sicut è contrario contem-
 bat vt impij publicè pudefierent, non
 secus quam solent facere iudices, qui
 sententiam priuatim contra reum
 tunc

*Dan. 3.**Iob. 3.*

tam,
 suppl
 cari, f
 te tem
 nus, q
 & m
 erit v
 cum
 sicut
 ta est
 ex ha
 refut
 bus n
 min
 soci
 vel d
 fiat
 pœn
 est &
 illuc
 teri
 2.
 mid
 cium
 se co
 tum
 bat
 rur
 tor
 ter

tam, curant postea; dum educitur ad supplicium, coram toto populo publicari, secundum illud Apostoli. *Nolite ar- te tempus iudicare, quoad vsq; veniat Dominus, qui & illuminabit abscondita tenebrarū, 1. Cor. 4. & manifestabit consilia cordium, & tūc laus erit unicuiq; à Deo.* Quarta ratio est, quia cum homo constet anima & corpore, sicut anima, quia inuisibilis est, iudicata est inuisibiliter & occultè in discessu ex hac vita: sic quando omnes à morte resuscitabuntur, & animæ suis corporibus restituentur, necesse erit totum hominem palam iudicari: vt sicut corpus societatem meriti habuit cum anima, vel demeriti, ita vna cum illa particeps fiat gloriæ, vel ignominie, præmij vel pœnæ. Et quia natura nostra corporea est & visibilis, conueniens quoq; est vt illud iudicium visibiliter & corporaliter instituat.

2. CONSIDERA terribilia & formidanda signa, quæ antecedent iudicium: nam sicut quando Rex terrenus se comparat ad magnum certamen, totum eius regnum commouetur, & turbatur, atque vbique exaudiuntur, tubarum, tympanorum, & hominum armorum strepitus, sic quando Rex cæli & terræ veniet vindictam de suis hostib.

sumpturus, totus mundus conturbatur, caelestesque exercitus cum omnibus creaturis se armabunt aduersus genus humanum, conuenienter dicto sapientis; Pugnabit pro eo orbis terrarum intra insensatos. Ac primo quidem turbabuntur caeli: Sol enim & Luna obliuabuntur, stellae uero ob extraordinarios motus uidebuntur de caelo cadere, ac denique omnia corpora caelestia, uirtutesque signa dabunt magna perturbationis uti praedixit Joel dicens. *Conturbentur omnes habitatores terrae, quia uenit dies Domini, quia prope est dies tenebrarum & caliginis, dies nubis & turbinis, in qua ei non fuit a principio, & postquam non erit. Ante faciem eius ignis uentus, & post eum exurens flamma. A facie eius cruciabuntur populi, contremuit terra, moti sunt caeli, Sol & Luna obtenebrati sunt, & stellae retraxerunt splendorem suum. Hunc diem propheta uocat diem Domini. Primo, quia illi soli natus est, ut dixit ille Propheta, dicens. Et erit dies una, quae nota est Domino. Sic ut nec Angeli scire possunt, quando ille dies sit futurus. Secundo, quia illo die solus DEVS dominabitur & regnabit, non homines, nec huius mundi Principes. Tertio, quia*

Sap. 3.

Joel. 2.

Zach. 14.

Domini
fam su
ab ipse
iustitia
reliqui
nim li
tacen
at ho
lentic
omne
DEI
ment
conti
tus de
tur; r
ctun
terra
re aff
tion
tua ca
fulge
ante
mas,
& tot
sanct
soluen
exure
tellig
turb
mor

Dominus illo die aget & iudicabit cau-
sam suam, iuxta illud per Prophetam
ab ipso dictum. *Cum accepero tempus, ego Psal. 74.*
iustitias iudicabo. Quarto, quia omnes
reliqui dies fuerunt hominum, in ijs e-
nim licuit cuique facere, quod voluit,
tacente Deo, & patienter dissimulante:
at hoc die Deus finem imponet suo si-
lento, & pro suo honore loquetur, &
omnes eius obsequentur voluntati.
DEINDE quoque turbabuntur ele-
menta; terra enim contremiscet, & ob-
continentes horrendosque terræ mo-
tus dehiscet: montes loco dimouebun-
tur; mare magnitudine & sonitu flu-
ctuum exundantium, atque si totam
terram essent contecturi, magno terro-
re afficiet mortales. Aer quoque turba-
tionis inditia dabit, obscura & perpe-
tua caligine, & horribilibus tonitruis,
fulgetris & tempestatibus. Ignis etiam
ante conspectum Iudicis emittet flam-
mas, & suo incendio exsiccabit mare,
& totum mundum destruet, vt scribit
sanctus Petrus. *Elementa, inquit, calore 2. Pet. 3.*
soluentur, & terra, & omnia que in ea sunt
exurentur. Denique & in creaturis in-
telligentia præditis apparebit ingens
turbatio: nam Angelicæ potestates ti-
more reuerentiæ & admirationis, quo-

Matt. 24.

2. Pet. 3.

dammodo cōmouebuntur & tremen-
 dum terribile & seuerū hoc iudicium,
 & exactissimā iustitiam Dei in pec-
 tores intuebuntur. Iam si virtutes cele-
 stes, quæ tam securæ sunt de sua fabrica,
 & stabiles, cōmouebuntur, quantum
 tum & turbationē putamus fore bono-
 nū creaturarū tam fragiliū & imbeci-
 lium? Si cæli columnæ, & cædi montes
 Libani trepidabunt, quid futurū est
 firmis arundinibus terræ? O quanta
 terror, quanta confusio erit hominū
 cum aspicient hanc conturbationē
 omnium creaturarum? Stultorum
 huc illucque diffugient, toti attoniti
 obstupescati, in singula momenta
 spectantes mortem. Tunc omnes
 negotiationes cessabūt, & cōmercia
 tus enim terror corda eorum obruet
 omnium rerum, etiam ad victum
 cessariarum sint oblituri. in eorum
 omnes eorum curæ & cogitationes
 runt, quemadmodum opportuna
 inueniant, quibus à motu terræ,
 tempestate, & aquarum inundatione
 se tueantur. Tunc homines con-
 se abdere in cauernis ferarum, ipsi
 feræ perfugium quærent in domibus
 hominum. Quod si tanta erit afflictio
 & calamitas eorum futura propter

la presentia, quanta erit ob mala futura: utpote, qui nesciant, quis tam tristium principiorum futurus sit exitus. Beati illi, qui amore suo, omnique spe collocata non in his rebus caducis, sed in solo Creatore Deo inter tempestates illas & pericula, instar immobilium rupium securi permanebunt & stabiles. Quare amatoribus imprimis mundi, hæc terribilia signa ingentem metum & mœrorem incutient, quia cernent finem esse suarum consolationum: at hominibus iustis & Dei amicis potius summam afferent consolationem, quia intelligentiam finem instare suæ miseræ captiuitatis. Vnde meritò ipse Saluator Apostolis suis dixit. *Luc. 22.*
incipientibus respicite, & leuate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra.
 3. CONSIDERA, quomodo post futuri iudicij signa, aliud in cælo apparebit magis extimescendum, quodque omnibus impijs maximum afferet pudorem & verecundiam, nempe signū sanctæ Crucis cum omnibus passionis mysterijs, ut testimonium reddat mundo, de remedio & antidoto à Deo amandato, sed à paucis recepto & approbato. Adhæc gloriosum hoc signū appa-

apparabit vice regij vexilli : nam sicut
 in mundo, quando Rex ingreditur al-
 quam urbem suam, vexillum cum insi-
 gnibus regijs ei ab exercitu præferunt
 sic veniente Domino ad iudicium, ce-
 lestes acies præferent triumphale signum
 crucis ad annunciandum toti mundo
 cælestis Regis aduentum. Conspic-
 tum autem glorioso hoc vexillo, mox ex-
 dietur terribilis ille tubarum cælestium
 sonitus & clangor, momentoque re-
 patefactis cælis prodibunt utrinque ce-
 lestes Domini exercitus, & in medio
 eorum procedens filius Dei, specie hu-
 mana incredibili Maiestate fulgens, et
 cuius facie, ut loquitur Propheta, *fl-
 uis igneus rapidusq; egrediebatur*, qui
 dique diffusus totum mundum exur-
 dit & in cineres rediget; & ilico audietur
 magnus, clamor dicentium, *surgite mor-
 tui, & venite ad iudicium*. Vox vere ter-
 rigna, quippe quæ non solum exauditur
 ab omnibus mundi partibus, verum
 etiam in profundo abyssi. Huic voci om-
 nia elementa obedient, quia omnes
 quos apud se habebant mortuos redi-
 bent. Ad clangorem huius tubæ pate-
 fiet infernus, & vincula mortis disru-
 pentur, vnoque oculi nictu anima o-
 manibus suis corporibus cõiungentur.

Tunc

Dan. 7.

Tunc mortui omnes resuscitabuntur,
 & oculi omnium Filium Dei conspi-
 cient. omnes quidem videbunt in eo
 formam hominis, sed formam Dei nul-
 lus videbit nisi mundus corde, sicut
 scriptum est. *Beati mundo corde, quoniam*
ipsi Deum videbunt. Præterea resurrectio
 iustorum, aliud non erit, quam à so-
 mno suavissimo excitatio, qua peracta,
 simulatque oculos aperuerint, Domi-
 num suum contuebuntur, qui vicissim
 eos, non tanquam iudex, sed vt Pater
 benignis & elementibus oculis respi-
 ciet: qui respectus in cordibus eorum
 magnam gignet securitatem, & pacem
 inæstimabilem. Tunc beata illa corpo-
 ra, post coniunctam rursus animam,
 tota splendescant, lucernarum crystal-
 linarum instar, quibus lumen imposi-
 tum est. Itaque videbuntur è terra egre-
 di totidem fulgentium stellarum mo-
 re, & velut ardentes scintillæ per æra
 ferentur, & sicut, dum vixerunt, cor su-
 um non habuerunt defixum in terra,
 sed in cœlo, ita mox atque resuscitati
 fuerint, non morabuntur in terra, sed
 ab angelis rapiuntur, teste Apostolo, in
 calum, & obuiam, velut nouellæ spon-
 sæ, aduolabunt per æra dilecto suo spõ
 so, vt societatem ineant cum sole iusti-
 tiæ è

Matt. 5.

1. Thes. 4.

E VITA
 i: nam sicut
 greditur ali-
 um cum iustis
 u præferat
 iudicium, ce-
 phale legi
 toti mundo
 Conspicito
 o, mox eum
 um cælesti
 to que no
 ytrinq; ce-
 & in medio
 specie lu-
 fulgens, ex
 pheta, su-
 ur, qui va-
 um eum
 o audiet
 surgit mo-
 x verè in-
 exaudito-
 bus, verè
 ic voco-
 ia omnes
 tuos rel-
 tibus pat-
 s dilu-
 nimæ o-
 ygentur.
 Tunc

tia è medijs nubibus emicante. Contra resurrectionem reprobatorum non erit a morte ad vitam, sed ab vna morte ad aliam longe acerbiorē & horribiliorē: quorum corpora erunt obscura, graua, & multo scediora & abominabiliora, quidam adhuc in monumentis à vermine depasta iacerēt: atque vt omnem animum suum defixum habuerūt in terra ita quasi terrae affixi miserabiliter humi procumbent; & quoniam ipsi non

Apo. 6. ignorant se tam scedos esse, & eos temptos, atq; etiam terribiles mirantes que plenos iudicis summi oculos in se coniectos, prae nimio metu & pudore in cauernas & specus se abdere conabuntur: optabuntq; potius praecipites agere in tartara, quam diutius vultum illum iratum & iratum contra ipsos intueri.

4. CONSIDERA deinde quantam auctoritate & potentia summus & tremendus hic iudex aduenturus sit: nam vt primus eius aduentus fuit in extrema perperitate & miseria, sic secundus erit in summa maiestate & gloria. Ecce venit,

Mal. 4. inquit Propheta, & quis poterit cogitare diem aduentus eius, & quis stabit ad videndum eum. si enim Iudaei, cum ipse Deus in iram descendens eis praecepta legis praescriberet, perterriti, & timore pleni

diffugerunt, dicētes Moysi: Loquere tu *Exod. 20.*
 nobis, & audiemus, Non loquatur Do-
 minus, ne forte moriamur. Quis susti-
 nebit furorē & minas eiusdē Dei, quan-
 do descēdet ad exigendā rationē de ea-
 dē lege toties ab hominib⁹ contēpta &
 violata? Et si domin⁹ ad declarandā in-
 finitā suā potentiā, in creatione vniuer-
 si, fecit res tāto stupore & admiratione
 dignas: atq; itē, ad demonstrandā sapi-
 entia tā varias cōdidit creaturas, singu-
 lasq; varijs dotibus & proprietatib⁹ or-
 nauit, ac q̄ eo ampli⁹ est, si ad ostenden-
 das diuitias suę misericordię, voluit fa-
 cere & perferre quæ omnem intelligē-
 tiā, non solū humanā, sed etiā angelicā
 superant: Quid cēsemus eū facturū, cū
 iustitię suę magnitudinē declarabit, &
 irę suę impetū effundet in peccatores? *Heb. 10.*
Horrendū est, inquit Apostol⁹, incidere in
manus Dei uiuentis. Homines in hac vita
 existentes, dū peccant, incidunt quidē
 in manus Dei, sed Dei crucifixi, Dei a-
 more ipsorum mortui, Dei qui non vi-
 detur sentire, vel commoueri ad iram
 cōtra ipsos, sed tacet, & tolerat omnia:
 sed si homines contempta bonitate e-
 ius in peccatis persistent, & gratia eius
 destituti è vita discedent, iā nō amplius
 incident in manus Dei mortui, sed Dei
 viui

- viui, Dei irati, qui sentiet eorum nequitiam, & horrendis supplicijs vindicabit, sicut per Moysen Prophetam comminatus est. *Ignis, inquit, succensus est in*
- Deut. 32. furore meo, & ardebit vsque ad inferni-
ussima, deuorabitque terram cum gemitu
suo, & montium fundamenta comburet. Iam
quo animo homines impij intueri poterunt iratum eius vultum, & conspectum terribilem? quanto terrore mens eorum illo temporis puncto concutentur? quam attoniti stabunt, cum ce-
nent Dominum, quem tantoperè contempserant tanta maiestate resplendentem? quot luctuosæ voces, quam accubi planctus, quot singultus, suspiria, gemitus illa hora audientur? Sed heu nihil proderit lacrymari, nihil iuuabit dolere, non iniurias condonare, non pœnitentiam de peccatis agere, quia non erit tempus amplius misericordie, sed tantum iustitiæ. Tunc, vt in Apocalypsi scriptum est, plangent se super eam omnes tribus terre. Plangent Iudæi, quia complebitur in illis Prophetia illa. *Videbunt in quem transfixerunt. Videbunt viuentem & regnantem, quem putabant mortuum: Illum de quo Pilatus dixerat, Noli scribere, rex Iudæorum, sed quia ipse dixit Rex sum Iudæorum, tunc videbunt.**
- Apoc. 1. plangent se super eam omnes tribus terre. Plangent Iudæi, quia complebitur in illis Prophetia illa. *Videbunt in quem transfixerunt. Videbunt viuentem & regnantem, quem putabant mortuum: Illum de quo Pilatus dixerat, Noli scribere, rex Iudæorum, sed quia ipse dixit Rex sum Iudæorum, tunc videbunt.**
- Zach. 12. debunt in quem transfixerunt. Videbunt viuentem & regnantem, quem putabant mortuum: Illum de quo Pilatus dixerat, Noli scribere, rex Iudæorum, sed quia ipse dixit Rex sum Iudæorum, tunc videbunt.*
- Ioan. 19. viuentem & regnantem, quem putabant mortuum: Illum de quo Pilatus dixerat, Noli scribere, rex Iudæorum, sed quia ipse dixit Rex sum Iudæorum, tunc videbunt.*
- Ibid. quia ipse dixit Rex sum Iudæorum, tunc videbunt.*

debunt, sed suo damno, esse Regem, & non solum regem Iudæorum ad iudicandum & castigandum ipsos, sed etiã totius orbis terrarum. Plangent quoque gentiles, qui stulta & vana Philosophorum sapientia decepti, arbitrati sunt stultitiam esse, Dei loco colere hominem crucifixum: sed multo maior erit planctus & confusio impiorum, & amatorum mundi, quando CHRISTVS ipse eis ingratitude[m] exprobrabit his verbis. Ingrati homines, quid feci, vt me repudiato vos adiungeretis meis inimicis? descendi de cælo factus homo ad vos liberandos & in cælum deducendos; pro vobis ieiunavi, itinera cõfeci, vigilavi, laboravi, & sudavi guttas sanguinis: pro vobis volui ligari, illudi, flagellari, in crucem agi, vbi est gratitudo vestra, vbi tanti laboris pro vobis tolerati fructus? Ecce vulnera, quæ & propter vos vestrãque salutẽ accepi. Ecce sanguinis mei pretiũ, quem pro redimendis animabus vestris profudi, vbi nunc est seruitus, quã mihi pro tanto pretio debebatis? Ego in mundo, vos, bonumq; vestrum, meæ gloriæ & vitæ prætuli, nam existens Deus, assumpsi formam serui, factus homo, & existens is, qui erat offensus.

mori

Philip. 2.

mori volui, vt vos, qui offenderatis, nō
 moreremini. Et tamen vos me tam pa-
 ui fecistis, & amorem harum rerum vi-
 lium & terrenarum amori meo, iusti-
 tiae meae, & fidei meae anteposuistis. O
 generatio praua & adultera. quae potius
 voluisti seruire inimico tuo, cum labo-
 re & afflictione, quàm Creatori tuo
 cum pace & gaudio: abiecisti me for-
 tem aquae viuae, & confugisti ad cister-
 nas dissipatas, & aquas putrefactas hu-
 ius mundi. Toties te vocaui, & mihi
 non respondisti: pulsaui ad ostium
 cordis tui, & non aperuisti, tota die ex-
 pandi manus meas in cruce, & non
 respexisti, imò consilia mea respici-
 promissionum nullam rationem habu-
 isti, nec vlllo comminationum mearum
 metu concussa fuisti. Vos ergo Angeli
 & vos amici mei, iudicate inter me, &
 hunc meum ingratum populum, quid
 amplius potui facere pro eo, & non
 feci?

Hier. 8.

Esa. 5.

5. CONSIDERA, quomodo
 postea Dominus missurus sit Angelos
 suos, qui peragant aeternam illam se-
 parationem hominum malorum à
 bonis. Tunc magnus ille Paterfamilias
 mandabit messoribus suis, vt primum
 colligant omnia zizania è medio triti-
 ci, &

ti, eaque in fasciculos colligata abijciāt *Matt. 15.*
 in ignem exurenda. Tunc caelestes pis-
 catores, attracto in terrā reti, pisces bo-
 nos seligent à malis, & bonos quidem
 reponent in vasa, Domino præsentan-
 dos, malos autem foris relinquent in
 prædam & escam bestiarum inferna-
 lium. O fors infœlix, ô acerba separa-
 tio. Tunc deniq; ille bonus Pastor, qui
 suas oves cognoscit, ab eisque cognos-
 citur, delectu facto, oves quidem ad
 dextram, hædos verò constituet, ad si-
 nistram suam. Rectè autem electi com-
 parantur ouibus, ob mansuetudinem &
 patientiam: vt enim ones neminem of-
 fendunt, & sinunt se nullo clamore e-
 ditio ad lanienam deduci: sic homines
 iusti, nullum iniuria afficiunt, sibi aut
 illatā, patienter tolerant, etiā mortē, si-
 ne vlla repugnandi aut se vindicādi si-
 gnificatione; imitātes in hoc exemplū
 Domini de se dicentis: *Discite à me, quia Matt. 11.*
mitis sum & humilis corde. Scriptū quoq;
 de eo est, quod sicut agn⁹ ad occisionē *Esa. 53.*
 ductus sit, nec aperuerit os suum. E con-
 trario peccatores comparantur hædis:
 nam vt hoc animal lasciuum est, ira-
 cundum, & inuidum, & saltat per loca
 aspera, & sublimia, ita peccatores ferè
 his vitijs, vt libidinis, iræ, arrogantia,
 alijs-

alijſq; animi perturbationibus deſer-
 ſunt, & præcipites per peccata ruunt in
 barathrum. Recte quoque electi per o-
 ues præfigurati, collocantur ad dexte-
 ram, & reprobi deſignati per hædos, ad
 ſiniſtram: nam Dominus vtraque ma-
 nu benedicit, ſuaque dona effundit in
 creaturas, licet non vna ratione & mo-
 do: dextra enim confert beneficia ſpi-
 ritualia & æterna; ſiniſtra vero datur
 terrena & caduca, iuxta illud ſapientis
*Longitudo dierum in dextera illius, in ſi-
 ſtra illius diuitiæ & gloria.* Itaque cum
 reprobi in hac vita deſiderarunt bene-
 dictiones ſiniſtræ, & electi dextræ, ob
 circo conuenienter in hoc vltimo iudi-
 ciali iudicij examine, electi collocan-
 buntur ad dextram, & peccatores ad ſi-
 niſtram. Hic cogita quam confuſi-
 pudefacti in terra remanſuri ſint hi
 ſeri, licet nihil æque eos cruciabit, quam
 moque rubore & pudore afficiet, quam
 cum ſecreta conſcientiæ eorum palam
 pandentur, & detegentur conſilia cor-
 dium: tunc enim iuſtiſſimo Dei iudi-
 cio vniuſcujuſque peccata ſue opere,
 ſue mente & voluntate tantum com-
 miſſa omnibus manifeſtabuntur. *Quo-
 quanto pudore & verecundia illa hinc
 afficientur peccatores, quando omnia
 eorum*

PROV. 3.

2. COR. 5.

corum nequitia, & foeditates, in abditissimis etiam domus angulis, vel conscientiae arcano commissae in lucem offerentur, & in magno illo campo, in praesentia tot angelorum, hominum & daemonum publicabuntur. Et si nunc multi, malunt in statu damnationis perseverare, quam vni homini etiam sub sigillo secreti confessionis occulta sua peccata patefacere: quanto pudore & verecundia obruentur, cum illa peccata cum omnibus circumstantijs ac modis quibus patrata sunt in praesentia totius mundi diulgabuntur, eisque cum summa eorum ignominia ibi exhibentur? Tunc certe ob intolerabilem confusionem acclamabunt motibus & dicent. Cadite super nos, & abijcite in voragine terrae, ne amplius in terra compareamus; nec tamen miseri hi abscondere se poterunt. Beati illi, quorum peccata illo die deprehendentur condonata, & misericordia diuina contestata. O quam securi & lati resurgent, qui in hac vita beneficio poenitentiae a peccato ad virtutem, a culpa ad gratiam surrexerunt: tunc enim pudefieri causam nullam habebunt, sed magna potius fiducia & securitate caelesti iudici se sistent, non ut iudicentur tan-

E e quam

*Esa. 2.
Apoc. 6.*

quā rei, sed vt ex sententia lata ampliorē laudem & honorem consequantur.

6. **CONSIDERA**, quam strictam feueramq; rationem sis redditurus illi die, quo DEVS ipse, sapientia illa aeterna disputationem inibit cum hominibus, & examen tam exactum de omnibus eorum actionibus instituet. Ac primo quidem, quia constamus animam & corpore: reddenda tibi ratio est, qua ratione vsus fueris anima, eiusq; potentijs, ad finem suum, ob quem creata & copulata corpori fuit: qui erat, vt per corporeos sensus, notitiamq; rerum visibilibus agnosceres creatorem, agniti amares, amatum reuerere obsequeris, & seruiendo illi in omnibus. Secundo, quoad corpus, eiusque sensus, ratio tibi reddenda est, quemadmodum eos custodieris & coercueris conuenienter rationi, & legis diuinæ mandatis: de reliqua membra corporis, vt oculos, linguam, manus, pedes, quibus rebus occuparis: hæc enim omnia Deus nobis impertiuit, vt ea vsurparemus, non vt loquitur Apostolus, tanquam arma iniquitatis ad seruiendum concupiscentijs & peccato, sed velut arma iustitie ad seruiendū Domino in exercitatione virtutum, sanctarumq; operationum.

Denique

Rom. 6.

Deniq; non modo de prauis operibus, sed etiam de omissionibus, omnibusq; bonis que facere neglexisti, cum facere tenereris, exactissimam rationem reddere cogeris. O quam acutatum & strictum erit illud examen & quam rigidus *Soph. 1.* iudex. In tempore illo (ait per Prophetam) scrutabor Hierusalem in lucernis. quonia nec erit vlla cogitatio vana, aut verbu otiosum, aut minimum tempus male impensum, quod non in libra illius feueri iudicij expendetur, cum Dominus per Prophetam dixit. *Ve qui cogitatis Mich. 6.* inutile & ipse alibi dixit. *Dico autem vobis Matt. 12.* quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines reddent rationem de eo in die iudicij. Imo de ipsis bonis operibus exigetur a te ratio, qua intentione ea feceris, & in summa, de omni vitae tuae momento, quomodo illud impenderis, secundum illa verba Iob, *Tu Iob. 14.* quidem gressus meos dinumerasti. Deinde in hac causa non deerunt nec accusatores nec testes; nam vt dicit Sanctus IOB. *Reuelabunt celi iniquitatem eius, Iob. 20.* & terra consurget aduersus eum. Et primus ipse CHRISTVS quem offendisti, dabit testimonium contra te, vt dixit per quendam Prophetam, *Ego sum iudex & testis. Hier. 29.*

Ee 2 bunt

bunt te angeli, & sigillatim tuos custos, quoniam non recepisti, sed repudiasti salutaria eius consilia. Tertio demones, qui iam te tentant, & inuitant ad peccandum, erunt terribiles tui accusatores, exprobrabuntq; professionem a te in baptismo factam, qua promissisti te renunciare demoni, & omnibus eius pompis; ac etiam omnia peccata tua, & cuiusque locum & tempus, enumerabunt. Quarto propria conscientia plus omnibus alijs te accusabit, obiciet oculis omnia tua peccata, speciatim illa, quae in confessione aperire non uoluisti, vel de quibus poenitentiam non cepisti, quae omnia magna voce contra te clamabunt. Tu illa fecisti, nos tua operamur, non te deseremus, sed semper tecum remanebimus. Atque hic est liber, de quo scriptum est in Apocalypsi, mortuos iudicandos secundum ea quae conscripta sunt in libris. Quinto accusaberis ab omnibus creaturis, quibus abusus fueris, hoc est, non ad eum finem, ad quem DEVS eas condidit. Denique te accusabunt omnes illi, quibus tuo prauo exemplo, vel consilio occasionem peccandi dederis, uel causam aliquam dederis ut damnarentur. O quot peccata occulta, de quibus, qui

qui largæ eras conscientia, nunquã cogitaras, ne suspicionem habueras, illo puncto in apertum erumpent & cõtra te insurgent: Beati, qui illo die deprehendent se laudabiliter vitæ suæ tempus cõsumpsisse in diuino seruitio; aut si peccatores aliquando fuerint, solliciti fuerunt vt in gratiam redirent cum aduersario, accusando seipsos, pœnitentiæque & caritatis operibus debi-

Matt. 5.

tum omne quod apud Deum contraxerant, exsoluendo: à talibus enim tunc alia ratio non exigetur; nec actoribus eorum locus dabitur, quia in solidum Deo fecerunt satis, eiusque gratia sunt restituti. Vnde *si Deus fuerit pro illis, quis contra illos?* nec ergo aliud supererit, quam vt ab ipso iudice tanquam serui boni, & dispensatores fideles, laudentur & remunerentur.

Rom. 8.

Matt. 25.

7. C O N S I D E R A, quomodo perspecta & examinata causa, cum aliud non restaret, quam ferri sententiam, Rex cæli, & iudex æternus, vt ad misericordiam magis procliuus est quã ad iustitiam, plus ad remunerandum, quàm ad puniendum, ad dextrum latus versus electos conuersus, vultu prorsus amabili & sereno, voceque dul-

cissima illos vocabit, dicens: *venite be-
nedicti*: in quem, non videntes, credidi-
stis, quem tanta pietate quaesivistis, in
quem semper sperastis, quem toto cor-
de amastis. Vos, qui pro fide mea, eius-
que confessione in mundo tam dura
& acerba tolerastis. Vos qui socij mei
in tērationibus & tribulationibus fu-
istis, venite nunc à labore ad requiem,
ab ignominia ad gloriam, à morte ad
vitam. Venite benedicti Patris mei,
quo prævienti benedictionibus di-
vinitus ab aeterno fuistis prædestinati,
suae gratiæ participes facti, possidet
regnum ab initio mundi vobis pre-
paratum. O vox immensa lætitiæ, & in-
credulitatis aeternæ, non dicit, accipite, sed
possidete regnum, velut illud, quod ratio-
ne hæreditatis filijs debetur. Nec dicit,
quod modo vobis est præparatum, sed
quod ab origine mundi. O admiranda
liberalitas & bonitas Domini
patris erga suos electos: nam, ut Apo-
stolus dicit, *Elegit nos in ipso ante mundi
constitutionem*, atque huc usque pre-
paratum habet præmium, ad quod nosce-
legit & prædestinavit. Deinde subi-
iunxit Dominus opera ob quæ remu-
neratus est suos electos, dicens, *Qui
cum vobis manducavit & bibi-
vit, & dedistis mihi manducare & bibi-*

Eph. 2.

Vbi considera, quàm benignus sit Dominus & quam paucis sit contentus: Nam vt opera minima propter se facta, vt visitare infirmos, & incarceratos, adnumerat alijs, velut tanto premio dignis, nempe regno cælorum. Nam non dicit. Ego fui infirmus, & curastis me sanari, & incarceratum liberati: sed tantum dicit, *visitastis me, venistis ad me.* Ex alia parte iusti admirantes tantam remunerationem & liberalitatem Domini, ei respondebunt; *Domine quando te vidimus esurientem,* & cæc. O sanctorum humilitas, quæ ne post mortem quidem potes deficere. Vide quomodo electi reputantes se tanta laude indignos, quodammodo eam repellunt, atque si tantum honorem non promeruissent. Verùm respondebitur eis. *Amen dico vobis, quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.* O felicia & illustria caritatis opera, quibus tam grande & copiosum præmium præparatum est. Quis ergo non studeat aut desideret omnibus viribus benefacere fratribus CHRISTI? Heu cur ergo in hoc mundo refugimus pauperes? imò cur non potius omni sollicitudine eos quærimus, si tantorum bonorum, nobis sunt auctores?

Iam quanto gaudio & lætitia gessent iusti, quando in omnium angelorum præsentia Dominus fatebitur se in sua persona accepisse, quicquid eius amore hominibus fecerint? Et vide mirabilem bonitatem huius Domini, quod qui inter homines sunt minimi, dignetur vocare fratres suos. O dulcissime IESU, dum adhuc versare in terra humilis & contemptus, mirum non erat homines à te vocari fratres, quia similiter cum illis eras passibilis & mortalis: sed mirum est, te cum tanta Maiestate & potestate veritatem, adhuc appellare fratres, qui loci magni honoris ducerent si vel serui appellarentur. Heu inter homines fit, quando quis ex humili & vili conditione forte ad aliquem dignitatis gradum prouehitur, ut cum pudet inopia parentum, nec velit eorum filius nominari; at tu Deus noster, in maiestate ipsa sedens, gloriaris etiam eos, qui inter homines infimi sunt, appellare fratres tuos. Verum o bone Domine, si hi sunt fratres tui, cur sunt minimi, cur humiles, pauperes, & abiecti? cur tibi illi imprimis placent, cur pro fratribus seligis eos, qui mundo non sunt cogniti? Tales erant tui Apo-

stoli, ad quos extendens manus dixisti.

Qui fecerit voluntatem patris mei qui in caelis est, ille meus frater, & soror, & mater Mat. 13.

est. Et tales sunt, quotquot mundo conculcato, amorem tuum, & diuinorum præceptorum tuorum obedientiam omnibus alijs rebus præferunt. Quis ergo erit, qui illo tempore non milles benedicat illas lacrymas, illas afflictiones, omnesque labores quos in hac vita sustinuit propter CHRISTVM? quia videbit se beneficio illorum ad tantam fœlicitatem peruenisse? O quomodo electi, uti fas est credere, videntes se ad tantam gloriam euectos, obstupescunt, & dicent. Vnde nobis tantum bonum? non eramus digni, ut essemus serui, & ecce sumus facti filij Dei hæredes & cohæredes filij eius vni geniti. O Deus meus, *Hic ure, hic seca,* Rom. 8.
vi in eternum parcas. Veniant in me flamma, gladij, paupertas, infirmitas, contumeliæ & omnes huius mundi aduersitates: modo ego in illo die merear obtinere veniam, & tam fœlici cœtui annumerari. August.

8. POST hæc conuerte oculos mentis tuæ ad obscuram & infœlicem turbam reproborum, & cogita quo animo te intue, quanto dolore & cruciatu in-

Ecce s. tue

tuebuntur illum iustorum chorum
Deo tantoperè honoratum & exalta-
tum intrare in domum Domini sui.

Gen. 35.

Heb. 12.

Legimus de Esau, qui gulæ explenda
vitio iacturam fecit primogenituræ,
vendens eam pro vilissimi leguminis
edulio, cum videret postea fratrem mi-
norem Iacob iure primogenituræ po-
ternæ benedictionis factum hæredem

Gen. 27.

intelligeretq; nullam sibi esse reliqui-
fero errore cognito, cum magno cla-
more & eiulatu suam sortem deplorat-
se. Non secus reprobi, simulatque ab-
uerterint iustos cælestium benedictio-
num à Deo consortes factos, que illis
quoq; contingere poterant, simulque
meminerint se pro rebus tã vilibus in
hoc mundo amatis tanta excedisse fo-
licitate & gloria, incipient ipsi quos
quandoquidē nullus amplius loci
pœnitentię, dolere & plangere, plenè
invidia, ex subita mutatione attoniti
lachrymabiles illas voces Sapientiæ e-
dere;

Sap. 5.

*Hi sunt quos habuimus aliquando in
derisum, & in similitudinem impropertij. Non
insensati vitam illorum aestimabamus insensati,
& finem illorum sine honore; ecce quos
computati sunt inter filios Dei, & inter san-
ctos fors illorum est. Ergo errauimus à via
veritatis, & iustitię lumen non luxu nobis
& sol intelligentiã non est ortus nobis.*

sati sumus in via iniquitatis & perditionis,
 & ambulamus vias difficiles, viam autem
 Domini ignoravimus. Quid nobis profuit su-
 perbia, aut divitiarum iactantia quid pro-
 fuit nobis? Transferunt omnia illa tanquam
 umbra, & tanquam nuntius præcurrens, &
 tanquam avis quæ transvolat in aere, cuius
 nullum invenitur argumentum itineris il-
 lius; sic & nos nati continuo destuimus esse,
 & virtutis quidem nullum signum valui-
 mus ostendere, in malignitate autem nostra
 consumpti sumus. Deinde cælestis ille rex
 & supremus Iudex, post electos suos
 tam copiosa mercede remuneratos, ac
 si amplius factorem peccatorum susti-
 nere non posset, truculento vultu in
 sinistrum latus converso terribilem
 illam fulminabit sententiam. *Discedite
 à me maledicti in ignem æternum, qui para-
 tus est diabolo & angelis eius.* O dura di-
 scessio, o maledictio expanseceda, O æ-
 ternitas tremenda. Non dubium, quin
 vox illa. *Discedite à me,* plus exustura &
 excruciatura sit damnatos, quàm ipse in-
 ferni ignis, quia acerbior, & crudelior
 est, quàm emitti posset in vllâ creaturam.
 Hoc enim discessu & separatione signi-
 ficatur sempiterna summi boni priua-
 tio, in quo ceu in fonte omnia bona
 continentur. *Discedite maledicti,* quia dū
 rogarem vos, ut reciperitis meâ bene-

dictionem, illam repudiastis. Habete
 ergo loco illius, sed culpa vestra, aeternam
 maledictionem. O sententia amara,
 & lacrymarum fonte plangenda,
 qua nemo poterit appellare: nam ipse
 est Rex regum, & Dominus dominantium
 qui nec precibus, nec alia re vlla addu-
 ci poterit, vt latam reuocet sententiam:
 ipse enim CHRISTVS dixit. *Celum & terra transibunt, verba autem mea
 non transibunt.* Vbi considera, eum non
 dicere reprobis. *Discedite maledicti à Patre
 meo, sicut dixit electis, Venite benedi-
 cti Patris mei.* Deus enim autor est so-
 lius benedictionis; maledictionem
 autem ipsi homines suis operibus sibi
 adf. scunt: de Deo si quidem scriptum
 est, quod *mortem non fecit, nec letatur in
 perditione inuorum: impij verò manibus &
 verbis illam accerserunt.* VERVM quo
 Domine hos miseros & infortunatos
 abijcies & amandabis? *In ignem eter-
 num.* O supplicium horribile, o crucia-
 tus inexplicabilis: quod enim refrige-
 rium, quam spem vnquam poterunt
 habere qui viuus sempiterni ignis
 flammis continenter exuruntur & al-
 fantur? *Quis poterit, inquit Propheta,
 habitare de vobis cum igne deuorante, quis
 habitabit ex vobis cum ardoribus semper
 nil*

1. Tim. 6.

Apo. 17.

Matt. 24.

Sap. 1.

Esa. 33.

nis? Subiungit deinde Dominus. *Qui paratus est diabolo & angelis eius*. Primo dixit CHRISTVS regnum fuisse preparatum electis ab origine mundi: ignem vero non dicit preparatum hominibus, sed dæmoni, ac si diceret. Ego preparavi pro vobis regnum, sed non ignem. hunc autem paravi diabolo tantum, eiusque sequacibus angelis malis, in quem vos ipsos, inita peruersis operibus cum diabolo societate, præcipitastis. O extimescenda & formidabilis sententia: quid enim infælicius excogitari potest, quam diuelli & depelli à CHRISTO vnico nostro bono? quæ res calamitosior & intolerabilior, quàm semper ardere & torqueri in tartareis flammis? Quid verò horribilius, quàm perpetuum habere socium & tortorem ipsum Satanam capitalissimum nostrum hostem? Hic cogita, quomodo mox post pronunciatam finalem sententiam, terra immenso hiatu patefacta, infernus dilatandos os suum vno momento omnes illos miseros & infaustos peccatores sit absorpturus. O fors infortunata. ô stulti filij hominum, qui pro breui & vili voluptatula, tam diuturna & acerbata paratis vobis tormēta. O quàm amarus illa hora vobis videbitur omnium

nium illecebrarum mundanarum fructus, qui nunc videtur suavis. quã vana erunt omnia huius vitæ gaudia, quæ tunc perpetuum adferet luctum & cruciatum.

COLLOQUIUM.*Psal. 142.**Psal. 129.*

ODulcissime & clementissime Domine, ne intres, quæso in iudicium seruo tuo, quia non iustificabor in conspectu tuo omnis homo. si enim iniquitates nostras obseruaueris Domine, quis sustinebit? Quare precor, mihi vt gratiam largiri velis, quoniam cum tanta potestate & maiestate iudicandum es iudicaturus, vt semper in cordis mei auribus terribilis illa tuba sonet, atq; etiam horrida illa vox *mortui, & venite ad iudicium*, vt sancto timore tuo tactus, breui hoc vitæ tempore, ita instituam vitam meam exercedis bonis operibus maxime misericordiae tam spiritualis quàm corporalis in proximos, vt securus appaream possim coram tuo tribunali: neque aduersarij, nihil illo die habeant, in quo me accusare possint. Adhac dignor, rogo, animam meam consignare obiectore tue sanctæ crucis, quo signentur soles tuos electos. vt quando velut pastor bonus separationem illam extremam

Quia

ouium ab hædis facies, me in numero
 tuarum ouium ad dextram collocanda
 rum habeas, vt cum alijs particeps fiam
 tuæ benedictionis.

DOCUMENTA.

1. *Si consideremus, quam arctam & accuratam vitæ nostræ rationem reddituri simus in tremendo illo iudicio, magnam trepidandi causam habemus, & nos ipsos colligendam quantumcumq; iusti videamur, tamen iustissimo iudici non deerit quod indicet & reprehendat in nobis; cuius oculi, vt dicebat ille* *Iob 10.*
S. Iob, non sunt carnei, vt videat tantum, quæ homines vident, sed intuitu suo penetrat etiam intima humanorum cordium. Certè si Sanctissimus Apostolus, qui raptus fuit in tertium cælum, scripsit, licet nullius sibi conscius esset, in hoc tamen non sibi videri iustificatum & securum, eo quod à Domino iudicandus esset; qua ratione poterimus securi esse nos, qui sumus pleni peccatis? *2. Cor. 12.*
1. Cor. 4.

2. *CHRISTVS in iudicio tantum facit mentionem operum misericordie, non quod iusti alijs operibus pijs vitæ eterne meritorijs non vacassent; sed quia Deo hæc virtus tam grata est, vt voluerit eam hoc modo honorare, ac si pro illa sola præmium vitæ eterne daretur. Quamquam rarum est, hominem aliquem verè esse misericordem, & non esse alijs quoque*
 vir.

virtutibus præditum; verò peccator sit, non
 patietur eum Deus diu in peccatorum foribus
 herere, sed gratiam suam illi dabit, ut de se
 peccatis salutem tandem consequatur, secun-
 dum illud CHRISTI. Beati misericor-
 des, quoniam ipsi misericordiam con-
 sequentur.

Matth. 5.

3. CHRISTVS sub operibus miseri-
 cordie corporalibus, pro quibus remuneratio
 bonos, voluit quoque comprehendere spiri-
 tua, ut quibus copia non est faciendi eleemo-
 synam corporalem, faciant saltem spirituales,
 ut eodem premio potiatur. Is autem spiri-
 tualiter præbet cibum & potum CHRISTO
 esurienti & sitiensi, qui sua doctrina, per
 institutionem erudit rudes & ignorantes,
 quæ viam veritatis & iustitiae ostendit. Secun-
 do, is vestit & cooperit nudum CHRIS-
 TUM, qui sua exhortatione peccatorem
 uina gratia nudatum conuertit, & in
 virtutibus Christianis induatur, de quibus
 apostolus, Induite vos, inquit, sicut electi
 Dei viscera misericordie, benignita-
 tem, humilitatem, mansuetudinem,
 &c. Tertio, ille colligit, & hospitio excepit
 peregrinum CHRISTUM, qui per peni-
 tentiam, ceterasque virtutes parat animam suam
 ad recipiendum in ea CHRISTUM,
 ante per peccatum aliquod ab ea abdicatum.
 Ille denique visitat Dominum infirmum

Col. 3.

vel
 vel
 ad
 tici
 per
 tute
 perf
 num
 corp
 4.
 rend
 nobi
 diu
 mun
 mian
 die p
 fauo
 ne qu
 cultu
 enim
 & m
 in m
 impij
 quia
 dibr
 tur.
 5. C
 malec
 & no

vel incarceratum, qui suis commotionibus, vel reprehensionibus conatur consolari, vel adiuuare eos, qui ob tribulationem vel tentationem aliquam sunt infirmi Spiritu, aut propter peccatum adhuc sunt in demonis seruitute. Quae opera spiritalia caritatis hoc sunt perfectiora, & maiori premio apud Dominum digniora, quanto anima est praestantior corpore.

4. CHRISTVS extremo illo die inferenda sententia nullam rationem habebit, aut nobilitatis generis, aut dignitatis personae, aut diuitiarum, aut alicuius alterius rei huius mundi, sed tantum virtuti & sanctitati premium attribuet. Vnde discimus, nullum illo die praesidium fore, aut in dignitate status, aut favore & beneuolentia Principum virorum, ne quis ad ista respiciat, sed tantum in pietatis cultu & bonorum operum exercitatione: haec enim sola & fauorem apud DEVM conciliat, & mercedem promerentur. Similiter qui hoc in mundo contemnuntur & affliguntur ab impijs, magnam habent causam exultandi, quia si patienter tolerarint contumelias & ludibria, caeteris omnibus in illo die anteponuntur.

5. CHRISTVS cum reprobos vocasset maledictos, rationem subiecit. Esuriui enim, & non dedistis mihi manducare. Vnde intel-

ligi-

ligimus, in extremo iudicio homines non solum
condemnandos ob parata mala opera, sed et
ob pretermissa bona, quae poterant & debent
facere, secundum illud dictum ipsius CHRIS-
TI, Omnis arbor quae non facit fru-
ctum bonum exciderit, & in ignem mit-
tetur. Quare nemo sibi imponat, nec solus
nunc Christiani se securum existimet, vel se
talis esse arbitretur, non furari, non occidere
minem, vel alia peccata omittere: si enim
non vacauerit quoque bonis operibus, et
imprimis caritatis in proximum, eandem
sententiam habet expectare cum illis, qui
dictum est, Esuriui, & non dedistis illis
manducare.

6. Ex alia parte ex terribili pena, qua
Christus animaduertit in reprobos, quod bona
opera non fecerit, colligimus, quam grauem
stigmam sint, qui non solum bona opera
miserunt sed multa quoque mala perpetrarunt.
si enim detrudendus in ignem est, qui de
suo nihil communicauit pauperibus, qui
illi, qui sustulit a ienun? Et si tunc pena
est, qui nudum non vestiuit, quam mercedem
qui alios spoliauit? Rursum, si de meritis
tate dignus est, qui hospitem in domum suam
non excepit, quid illo futurum est, qui ex
domo sua expellit? denique si carceris
addicetur, qui non visitat incarceratos & in-
firmos, quo loco dignus erit qui leni ex-
601

Matt. 3.

alios
ham

Q

D

D

M

I B
n

Q

Tu

Sicu

scet eo

Plu

Sulphu

eorum

Et r

lita eo

*alios in vincula compegerit, crudelisq; & in-
humanus in proximum fuerit.*

DE POENIS
DAMNATO-
RVM.

MEDITATIO XXIV.

EVANGELIUM.

IVBNT hi in supplicium æter- *Matt. 25.*
num.

PROPHETIAE.

QVIS novit potestatem iræ tuæ, & præti- *Psal. 89.*
more tuo iram tuam dinumerare?

Tu Deus deduces eos in puteum interitus. Psal. 54.

Sicut oves in inferno positi sunt, mors depa- Psal. 48.
sces eos.

Pluet super peccatores laqueos : Ignis & Psal. 10.
Sulphur, & Spiritus procellarum pars calicis
eorum.

Et reddet illis iniquitatem ipsorum, in ma- Psal. 5.
litiis eorum disperdet eos.